

Knižní Klub Novinky

KNIHOVNA ZŠ SYCHROV

Kniha vybraná pro mládež

Kniha měsíce ve našeho magazínu je: *Kapuce od mikiny* kolektiv autorů (Nakladatel: Celé Česko čte dětem 2024, str. 164). Patnáct českých autorů napsalo originální povídky pro knižní sbírku s titulem *Kapuce od mikiny*, kterou připravila obecně prospěšná společnost Celé Česko čte dětem. Ponořili se do vesmíru náctiletých a vytvořilo krátké texty na palčivá témata, se kterými se mládež identifikuje, ale která mohou být zároveň jistým tabu. Texty se věnují například tématu šikany, hendikepů, závislostí, materialismu či předsudků, ale i čestnosti, vnitřní svobody, zodpovědnosti, empatie či laskavosti.

Motto povídkové sbírky Kapuce od mikiny dotvořili mladí lidé: „Kapuce je hebké a příjemné teplo. Kapuce je ochrana před větrem. Kapuce je ulita, bunkr. Kapuce je koncertní síň a přístřeší. A co všechno se do takové kapuce vejde? Všechno... Smutek, hněv, strach, žal, ale i radosti, sny, tužby a lásky."

ŠKOLY VE SVĚTĚ č.11 (Jižní Afrika):

Jak fungují školy v Jižní Africe: vzdělávací systém, který vyvažuje tradici a multikulturalismus.

Po prozkoumání francouzského školského systému s jeho přísnou a vysoce centralizovanou organizací nás naše cesta v rámci série „Školy světa“ zavede do zcela jiného kontextu: Jihoafrické republiky. Pokud nám Francie ukázala vzdělávací model postavený na republikánských hodnotách a formální rovnosti, Jihoafrická republika představuje příklad národa, který si z rozmanitosti udělal základní princip.

Jihoafrická republika je jedním z nejzajímavějších a nejkomplexnějších národů afrického kontinentu, a to nejen pro svou bouřlivou historii a mimořádnou biodiverzitu, ale také pro svůj jedinečný vzdělávací systém. S 11 úředními jazyky a hluboce multikulturní společností jihoafrické školy odrážejí bohatství a výzvy národa, který proměnil rozdíly v příležitosti pro kolektivní růst.

Pojďme společně prozkoumat, jak fungují školy v Jihoafrické republice.

Pochopení fungování jihoafrického školského systému znamená ponořit se do vzdělávacího modelu, který se snaží vyvážit tradici a inovace, jazykovou inkluzi a potřebu standardizace, komunitního ducha a mezinárodní akademické přípravy. Model, který sice čelí značným výzvám, ale zároveň nabízí cenné poznatky o tom, jak budovat skutečně inkluzivní vzdělávání v rozmanité společnosti.

Struktura jihoafrického školského systému

Vzdělávací cesta v Jižní Africe je rozdělena do několika fází, které provázejí studenty od raného dětství až do dospělosti. Na rozdíl od italského systému se jihoafrické školy řídí kalendářem jižní polokoule, přičemž školní rok začíná v lednu až únoru a končí v polovině prosince.

Předškolní vzdělávání (3–5 let): základy učení

Ačkoli není povinná, předškolní docházka představuje stále ceněnější fázi vzdělávacího systému v Jižní Africe. Od 3 do 5 let mají děti možnost navštěvovat vzdělávací zařízení, která kladou důraz na učení hrou, socializaci a rozvoj raných jazykových a motorických dovedností.

V zemi s tak bohatou jazykovou rozmanitostí hraje předškolní zařízení klíčovou roli v seznámení dětí s jejich rodným jazykem i angličtinou a v jejich přípravě na následnou akademickou cestu. Mnoho rodin si je vědomo důležitosti této fáze a proto se rozhodne zapsat své děti do těchto zařízení, a to i přes jejich nepovinnou povahu.

Základní škola (6–12 let): základní vzdělání

Povinná školní docházka začíná základní školou, která přijímá žáky od 6 do 12 let. Tento cyklus je dále rozdělen do dvou fází:

Základní fáze (ročník R-3): Tato fáze zahrnuje přípravný ročník a první tři roky základní školy. Výukový přístup je silně zaměřen na gramotnost, matematiku (základní matematické dovednosti) a rozvoj sociálních dovedností. Učitelé pracují na upevnění základů čtení, psaní a aritmetiky s využitím aktivních a inkluzivních metod.

Střední fáze (4.–6. ročník): V této střední fázi se učební plán postupně rozšiřuje. Studenti začínají zkoumat strukturovanější předměty, jako jsou přírodní vědy, společenské vědy, technologie a umění. Důraz zůstává kladen na solidní základní dovednosti, ale do obsahu se vnáší větší komplexnost.

V průběhu základní školy je zvláštní pozornost věnována výuce jazyků. Žáci jsou povinni učit se angličtinu a další úřední jazyk Jihoafrické republiky s možností volby mezi afrikánštinou, zuluštinou, xhoštinou a dalšími místními jazyky. Tato volba odráží závazek země k mnohojazyčnosti a respektu k rozmanitým kulturním identitám.

Střední škola (13–18 let): specializace a zralost

Střední škola představuje poslední cyklus povinného vzdělávání a trvá od 13 do 18 let a dělí se na:

Nižší stupeň základní školy (7.–9. ročník): Tato fáze odpovídá naší druhé třídě a představuje klíčovou přechodnou fázi. Studenti nadále absolvují komplexní učební osnovy, které zahrnují matematiku, přírodní vědy, společenské vědy, jazyky (angličtinu a druhý úřední jazyk), technologie, umění a tělesnou výchovu. Tato

fáze upevňuje jejich studijní metody a pokládá základy pro budoucí volby.

Starší stupeň střední školy (10.–12. ročník): Poslední tři roky střední školy se vyznačují větší specializací. Studenti si vybírají mezi různými směry nebo cestami, které mohou být více orientovány na přírodní vědy, humanitní vědy, obchod nebo technické obory. Tato flexibilita umožňuje studentům přizpůsobit si svou dráhu na základě svých sklonů a budoucích aspirací.

Povinná školní docházka v Jižní Africe trvá do 15 let, ačkoli drtivá většina studentů pokračuje až do dokončení 12. ročníku, aby získala konečnou kvalifikaci.

Školní kalendář : různé rytmy, stejné ambice

Jednou z nejvýraznějších zvláštností pro studenty ze severní polokoule je jihoafrický školní kalendář . Akademický rok začíná v lednu nebo únoru a končí v polovině prosince, v souladu s ročními obdobími jižní polokoule.

Rok je rozdělen do čtyř semestrů , každý přibližně o 10–12 týdnech, přerušovaných přestávkami, které studentům umožňují odpočinek a rodinám organizovat rekreační aktivity:

První čtvrtletí: leden/únor – březen

Druhé čtvrtletí: duben – červen

Třetí čtvrtletí: červenec – září

Čtvrté čtvrtletí: říjen – prosinec

Mezi trimestry jsou 2–3týdenní přestávky, zatímco letní přestávka (která odpovídá naší zimě) nastává v červnu až červenci . Nejdelší prázdniny jsou ty na konci roku, od poloviny prosince do ledna, během jihoafrického léta.

Typický školní den začíná brzy, mezi 7. a 8. hodinou ranní, a končí mezi 13. a 15. hodinou, v závislosti na ročníku a typu školy. Odpoledne jsou často věnována mimoškolním aktivitám , které mají zásadní význam pro jihoafrickou vzdělávací kulturu.

Učební plán a předměty: mezi povinnými a volitelnými

Jihoafrické kurikulum je regulováno Ministerstvem základního vzdělávání a je založeno na systému jasně definovaných kompetencí a výsledků učení pro každou fázi.

Povinné předměty

Během studia jsou některé kurzy považovány za základní, a proto povinné:

Jazyky: Každý student se musí učit alespoň dva jazyky , z nichž jeden je téměř

vždy angličtina (lingua franca vysokoškolského vzdělávání a světa práce). Druhým jazykem může být afrikánština, zuluština, xhoština, sotština nebo jiný úřední jazyk. Tento dvojjazyčný nebo vícejazyčný přístup je v tak rozmanité společnosti nezbytný a jeho cílem je podporovat mezikulturní porozumění.

Matematika: Je přítomna na všech úrovních a na vyšším stupni střední školy ji lze studovat na dvou úrovních obtížnosti: matematika (pokročilejší) nebo matematická gramotnost (více zaměřená na praktické využití).

Přírodní vědy: V počátečních fázích se vyučují integrované přírodní vědy, zatímco na střední škole se dělí na biologické vědy (biologie), fyzikální vědy (fyzika a chemie) a další vědní obory.

Volitelné předměty

V poslední fázi střední školy mají studenti možnost si přizpůsobit svou dráhu výběrem z několika volitelných předmětů:

Obchodní vědy

Humanitní vědy

Další jazyky

Umění a design

Počítačová věda a technologie

Zemědělství

Cestovní ruch

Tato flexibilita umožňuje studentům vybudovat si cestu, která bude v souladu s jejich zájmy a plány do budoucna, ať už se jedná o univerzitní nebo profesní studium.

Hodnocení a závěrečný diplom: Národní seniorský certifikát

Jihoafriický systém hodnocení používá číselnou stupnici od 1 do 7 , kde každá úroveň odpovídá procentuálnímu pásmu a kvalitativnímu hodnocení:

7 (Vynikající): 80–100 %

6 (záslužné): 70–79 %

5 (podstatné): 60–69 %

4 (dostatečné): 50–59 %

3 (střední): 40–49 %

2 (základní): 30–39 %

1 (Nedosaženo): 0–29 %

Úroveň 4 je považována za minimum pro úspěšné složení předmětu, zatímco vyšší úrovně v konkrétních předmětech jsou vyžadovány pro přijetí na univerzitu.

Na konci 12. ročníku studenti skládají celostátní závěrečné zkoušky, aby získali Národní maturitní certifikát (NSC) , který je rovnocenný našemu maturitnímu vysvědčení. K získání diplomu musí studenti:

Složít alespoň 6 předmětů s minimálním skóre 4

Mezi nimi dva úřední jazyky (jeden z nich musí být domovský jazyk, tj. mateřský jazyk nebo jazyk s vysokou znalostí)

Matematika nebo matematická gramotnost

Životní orientace (předmět, který kombinuje občanskou výchovu, zdravotní výchovu a kariérní poradenství)

Konečné skóre NSC se vypočítá jako průměr získaných výsledků a určuje přijetí na různé typy postsekundárních kurzů: univerzity (bakalářský titul), univerzity aplikovaných věd (diplom) nebo odborné vysoké školy (certifikát).

Typický den a mimoškolní aktivity

Charakteristickým rysem jihoafrických škol je důraz kladený na mimoškolní aktivity, které jsou považovány za nedílnou součást vzdělávání, a nikoli pouze za jeho doplněk.

Po ranním vyučování, které obvykle končí brzy odpoledne, školy nabízejí širokou škálu aktivit:

Sport: Jihoafrická republika má silnou sportovní tradici a sport hraje ústřední roli ve školním životě. Ragby, kriket, fotbal, hokej, netball, atletika a plavání jsou jen některé z provozovaných sportů. Meziškolní soutěže jsou vysoce ceněny a pomáhají rozvíjet týmového ducha, disciplínu a hrdost na školu.

Výtvarné umění a hudba: Mnoho škol má sbory, kapely, orchestry a divadelní skupiny. Performativní a vizuální umění jsou ceněny jako nástroje osobního vyjádření a kreativity.

Dobrovolnictví a komunitní služby: V souladu s hodnotami Ubuntu (africké filozofie, která znamená „Jsem, protože my jsme“) mnoho škol povzbuzuje studenty k účasti na projektech komunitní služby, čímž rozvíjí smysl pro společenskou odpovědnost a aktivní občanství.

Kluby a spolky: Od debatních klubů po vědecké spolky, od šachových skupin po environmentální kluby, možnosti jsou obrovské a umožňují studentům prozkoumat specifické zájmy. (zdroj: blog.bsmart.it ©; překlad: deepl.com)

Inspirace na cesty č.18: Palermo, divoké srdce Sicílie, kde se historie potkává s chutí ulice

Vítejte v městě, které je stejně krásné jako chaotické. Palermo není jen hlavním městem Sicílie; je to mozaika kultur, kde se arabské kopule mísí s barokními paláci a kde vzduch voní po smažených arancinách a mořské soli. Připravte se na cestu, která probudí všechny vaše smysly.

1. Co musíte vidět: Architektonické skvosty

Palermo je zapsáno na seznamu **UNESCO** díky své unikátní arabsko-normanské architektuře. Zde jsou zastávky, které nesmíte vynechat:

- **Cattedrale di Palermo (Katedrála v Palermu):** Monumentální stavba, která se stavěla a přestavovala po staletí. Uvidíte v ní vlivy od gotiky až po neoklasicismus. **Tip:** Zaplaťte si vstup na střechu, odkud je nejlepší výhled na město.

La cattedrale

- **Palazzo dei Normanni a Cappella Palatina:** Sídlo sicilského parlamentu ukrývá největší poklad – Palatinskou kapli. Její zlaté mozaiky jsou považovány za jedny z nejkrásnějších na světě.

Palazzo dei Normanni

- **Quattro Canti:** Oficiální střed historického města. Tato barokní křižovatka má čtyři téměř identické fasády, které reprezentují čtyři roční období, čtyři španělské krále a čtyři patronky města.
- **Teatro Massimo:** Největší operní dům v Itálii (a třetí v Evropě). Fanoušci filmu ho poznají ze závěrečných scén *Kmotra III*.

2. Atmosféra trhů: Duše města

Pokud chcete zažít skutečné Palermo, musíte jít na trh. Zapomeňte na ticho muzeí, tady se křičí, obchoduje a hoduje.

- **Trh Ballarò:** Nejstarší a nejživější trh ve městě. Koupíte tu vše od čerstvých ryb po sicilské sýry.
- **Trh Vucciria:** Ve dne trh, v noci centrum pouliční zábavy. Ideální místo, kde si dát skleničku vína a sledovat místní cvrkot.

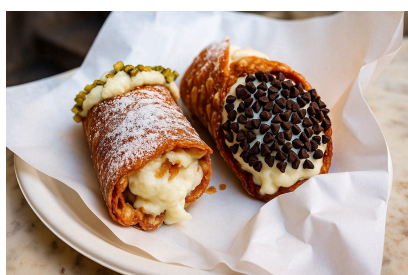
Mercato della Vucciria

- **Mercato del Capo:** Skvělé místo pro nákup koření a ochutnávku místních specialit v úzkých uličkách.

3. Co ochutnat: Gastronomický ráj

Sicílie je známá jako "královna street foodu". V Palermu je jídlo náboženstvím.

- **Arancina:** Smažená rýžová koule plněná ragú nebo šunkou a sýrem. V Palermu je to "arancina" (ženský rod), na rozdíl od Catanie, kde je to "arancino".
- **Pane con la Milza (Spleen sandwich):** Pro odvážné! Sendvič s telecí slezinou a plícemi. Je to místní klasika, kterou buď milujete, nebo... zkusíte jen jednou.
- **Cannoli a Cassata:** Sladká tečka s ricottou. Sicilské dezerty jsou barevné, sladké a návykové.

Cannoli

- **Granita s brioškou:** Typická sicilská snídaně, zejména v horkých letních dnech.

4. Zážitky mimo vyšlapané cesty

- **Katakomby kapucínů (Catacombe dei Cappuccini):** Místo, které není pro slabé povahy. V podzemí kláštera uvidíte tisíce mumifikovaných těl v dobových šatech. Je to mrazivé, ale fascinující svědectví o historii města.
- **Pláž Mondello:** Krátká jízda autobusem z centra vás zavede k tyrkysovému moři a bílému písku. Ideální pro odpolední relaxaci.
- **Monte Pellegrino:** Hora tyčící se nad městem, kterou Goethe nazval "nejkrásnějším výběžkem na světě". Navštivte zde svatyni svaté Rosálie, patronky Palerma.

5. Praktické tipy pro cestovatele

Doprava	V historickém centru chodte pěšky. Pro delší trasy využijte autobusy (připravte se na jejich občasné zpoždění).
Kdy cestovat	Jaro (duben–červen) nebo podzim (září–říjen). Léto může být extrémně horké.
Bezpečnost	Palermo je bezpečné, ale jako v každém velkém městě si hlídejte kapsy, zejména na přeplněných trzích.

Moudrost na závěr: Palermo se nesnažte pochopit rozumem. Musíte ho cítit, slyšet a hlavně ochutnat. Nechte se vést vůní jídla a náhodnými uličkami – právě tam najdete to pravé kouzlo Sicílie.

Zpráva pro všechny kolegy

Milí kolegové, knihovna bude v tomto školním roce otevřena v těchto časech:

Otevírací doba knihovny 2025-26

- **pondělí 11.50 do 12.35 hod.**
- **pátek: 11.50 do 13.30 hod.**

INFO

- Prosím učitele, kteří mají v poslední hodině výuku v knihovně, aby se ujistili, že jsou židle zvednuté, okna zavřená a počítač a projektor vypnuté.

Děkuji vám za spolupráci.

G. Terziari